

Događaji koji su obilježili 2017. godinu.

miercuri, 14 februarie 2018

Budu i da 2017. godina nije toliko daleko iza nas, a bila je po mnogo emu posebna, bilo bi dobro prisjetiti se važnih svjetskih događaja koji su je obilježili.

Va neke je protekla godina bila dobra ili jako dobra, za neke manje dobra ili pak neuspješna, a svi se zajedno nadamo da će godina u koju smo zakora ili biti bolja i uspješnija.

S jedne strane, među događajima u svijetu koji su markirali 2017. godinu su bili sukobi, političke krize, izbori, teroristički napadi, nesreće i elementarne nepogode, a s druge strane, postoji i mnogo činjenica koje nam govore da je svijet uistinu bolji i da je protekla godina uistinu bila dobra godina.

Velika Britanija je u ožujku aktivirala proces razdruživanja s EU-om, dio katalonske političke elite neuspješno je pokušao ishoditi neovisnost, Francuska je dobila novog lidera, najmlađeg od Napoleona, Austrija još uvijek ima Angela Merkel ostala bez veštine na parlamentarnim izborima. Kina je u liku Xija Jinpinga stekla najmoćnijeg elnika; od Maoa Zedonga, Iranci su potvrdili reformatora Hasana Rohanija za predsjednika, Turci svome lideru Recep Tayyip Erdoganu dali veću ovlasti. A sjevernokorejski vođa Kim Jong-un isprobavao je raketu za raketom.

Uragani, poplave, potresi, požari i lavine, prirodne katastrofe, ali i one uzrokovane ljudskim djelovanjem, i prošle su godine uzele svoj smrtnosni danak. Najviše žrtava u prošlogodišnjim katastrofama bilo je u studenome u Iranu. U podrhtavanju tla magnitude 7,3 u blizini granice s Irakom poginulo je 630 ljudi, a više od 8000 ih je ozlijeđeno. U tek nešto manje jakom potresu, magnitude 7,1 po Richteru, koji je u rujnu zatresao grad Mexico smrtno je stradalo 200 ljudi.

Prošlogodišnja sezona atlantskih uragana bila je hiperaktivna, možda i jedna od najrazornijih u povijesti. Najviše medijske pažnje izazvala su tri najjača – Harvey, Irma i Maria. Harvey je izazvao najveću gospodarsku štetu otkako se ona mjeri, oko 200 milijardi dolara, ponajviše zato jer je obilnim kišama poplavio središnje Houstona krajem kolovoza. U Americi je Harvey odnio i 90 života. Irma je dva tjedna poslije doslovno sravnila sa zemljom karipske otoke Sveti Bartolomej i Sveti Martin te uzrokovala golemu štetu na Britanskim Djevičanskim i ostalim karipskim otocima. Poginulo je ukupno 134 ljudi. Maria, drugi uragan pete kategorije u sezoni, opustošio je krajem rujna Portoriko, gdje je život izgubilo čak 499 ljudi.

Zbog nezapamene su i velike vrućine Portugal su prošle godine pogodile dvije serije smrtonosnih i opasnih požara. U kolovozu su stradale 64 osobe u središnjoj zemlji, a posebno je užasno bilo na lokalnoj cesti u Pedrogao Grandeu gdje je 47 ljudi izgorjelo u svojim automobilima bježeći od buktinje. U listopadu je na sjeveru Portugala u drugom golemom opasnom požaru poginulo 45 ljudi i još nekoliko etvero u susjednoj španjolskoj pokrajini Galiciji.

Sezona opasnih požara u Kaliforniji prošle je godine tako er oborila sve rekorde. Planulo je 8900 požara na ukupnoj površini od 5600 četvornih kilo-metara. Tri od 10 najrazornijih požara u kalifornijskoj povijesti gorjela su u samo dva mjeseca, od listopada do prosinca. Ukupno je stradalo 46 ljudi, a štetu se mjeri u desecima milijardi

dolara.

Dobre strane prošle godine

Godinu je dobro po etički prisječu i se dobrim stvarima i činjenicama koje govore da je 2017. godina bila dobra i da nije sve tako crno kako bi se na prvi pogled moglo pomisliti. Portal Future Crunch, posvećen inteligentnom i optimističnom promišljanju budućnosti, objavio je 99 razloga zašto je 2017. godina bila dobra i svijet uistinu bolje mjesto nego u prošlosti, a mi ćemo iznijeti nekoliko.

Prošle godine Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) predstavila novo cjepivo, jeftino i dovoljno učinkovito da se zaustavi kolera, jedan od najvećih ubojica ovih dana.

U srpnju mjesecu je objavljeno da prvi put u povijesti polovica svih ljudi na planetu zaraženih HIV-om ima pristup lijekovima, a smrtnost od AIDS-a pala je za 50 posto od 2005. godine.

Zahvaljujući i boljem pristupu istoj vodi i sanitarnom sustavu, broj djece u svijetu koja umiru od dijareje pao je za trećinu od 2005. godine.

U listopadu prošle godine istraživanje američkih Centara za kontrolu i prevenciju bolesti (CDC) pokazalo je da je cjepivo protiv ospice izmisljeno u 2000. i 2016. godine spasilo 20,4 milijuna života.

U studenom mjesecu je objavljeno kako je smrtnost od tuberkuloze od 2000. godine pala za 37 posto, čime se, procjenjuje se, spasilo 53 milijuna života.

Zaraza virusom Zika prošle godine potpuno nestala nakon što su zabilježeni slučajevi infekcije u Latinskoj Americi i na Karibima.

SAD, Rusija, Kina i EU postigli su sporazum kako bi se u sljedećih 16 godina zabranio komercijalni ribolov u Arktičkom oceanu. U srpnju je u jednoj indijskoj državi postignut novi Guinnessov rekord u poljivanju. Tijekom 12 sati 1,5 milijuna ljudi posadilo je 66,7 milijuna stabala.

Ozonska rupa nad Antarktikom se smanjuje, a prošle godine dostigla najmanje dimenzije nakon 1988. godine.

Indonezija je obećala milijardu dolara za smanjenje plastike iz mora. Kenija je najavila zabranu plastičnih vrećica, a i njihovu zabranu u gradovima na obali. Trenutačno 30 zemalja u svijetu ima slične zabrane.

Međunarodna agencija za energiju najavila je da je oko 1,2 milijarde ljudi diljem svijeta u posljednjih 16 godina dobilo električnu energiju u svojim domovima.

Između 2014. i 2017. godine 275 milijuna Indijaca dobilo je pristup adekvatnom sanitarnom vodu.

U listopadu je Međunarodna organizacija za rad objavila da pada broj djece u svijetu koja su prisiljena raditi. Tako je 2016. god. u svijetu eksploatirano 96 milijuna manje djece nego 2000. godine.

Od 2000. godine očekivani životni vijek u Ruandi narastao je sa 49 na 64 godine, smrtnost djece smanjena je za više od dvije trećine, a smrtnost majki gotovo 80 posto.

U Velikoj Britaniji, roditelji industrijske revolucije, emisija ugljikova dioksida pala je na najnižu razinu od 1894. godine, a 21. travnja u toj zemlji prvi put u 140 godina nije gorio ugljen.

Novi izvještaj Europske komisije pokazuje da je između 1990. i 2016. godine emisija ugljikova dioksida na Starom kontinentu pala za 23 posto, dok je gospodarstvo naraslo za 53 posto.

Solarna energija sada je zaslužna za jedno od 50 novih radnih mjesta stvorenih u SAD-u, a sektor iste energije raste 12 puta brže od ostatka gospodarstva.

Snježni leopard, koji se od 1972. godine vodio na listi ugroženih vrsta, pomaknut je u kategoriju "ranjivih" vrsta, objavila je Međunarodna unija za očuvanje prirode (IUCN). Stručnjaci procjenjuju da u prirodi sada živi više od 10.000 snježnih leoparda.

Jedna od najbogatijih Kineskinja, poduzetnica He Qiaonv najavila je donaciju od dvije milijarde dolara za zaštitu divljeg života. To je jedna od najvećih donacija na području zaštite okoliša svih vremena.

Indija je zabranila korištenje divljih životinja u cirkuskim predstavama. Istu odluku prošle godine donio je indijski parlament. Trenutačno je u 40 država svijeta zabranjeno iskorištavanje životinja u cirkusima.

Saudijska Arabija donijela je zakon kojim je ženama omogućeno da studiraju i putuju a da prethodno za to ne trebaju tražiti dozvolu nekog muškarka. Tako er, prošle je godine saudijski kralj Salman donio uredbu kojom se ženama dozvoljava da voze automobil.

Obilježavaju i Meunarodni dan žena, Island je postao prva zemlja na svijetu koja se tražiti od poslodavaca da dokažu kako nude jednake plaće nezavisno uz rod, etničku pripadnost, seksualnu orijentaciju ili nacionalnost.

Žene danas zauzimaju 23 posto zastupničkih mjesta u parlamentima diljem svijeta, što je za 12 posto više u odnosu na 1997. godinu. U istom se razdoblju povećao i broj parlamentarnih zastupnica na Bliskom istoku i sjevernoj Africi.

Broj egzekucija u svijetu pao je za 37 posto u odnosu na 2015. godinu. Taj se pad velikim dijelom tumači i manjim brojem smrtnih kazni u Iranu i Pakistanu.

Globalna smrtnost od terorizma pala je za 22 posto u odnosu na 2014. g., kad je zabilježen vrhunac. Taj se pad tumači smanjenjem terorističkih aktivnosti u Siriji, Pakistanu, Afganistanu i Nigeriji.

Ivan Dobra